

DANS TILL FRYKSDALSMELODI

Utgångsställning Parvis vända mot fronten på två kolonner. Öppen fattning nr 1A (skiss I).

Fattningar Öppen fattning nr 1A och 1F, slutna fattningar nr 1A. Vid omdansning slutna fattningar nr 2. Ledig hand i sidan, där inget annat anges.

Steg Utfallssteg, springsteg, hoppsteg, klacksteg, blekingsteg. Kavaljer börjar med vänster fot, dam med höger fot där inget annat anges.

Beskrivningen gäller för åtta par, fyra par från vardera kolonnen.
Tur 1 dansas på kolonn, tur 3 i ring, tur 4 och tur 6 på linje.

Tur 1 **Utfallssteg** (takt 1–8, 1–8)
Med markering på yttre foten och med flykt i steget dansar paret mot fronten ett utfallssteg vända mot varandra, följt av ett utfallssteg med markering på inre foten vända från varandra (1), och därefter tre små springsteg (2). Vid första utfallssteget förs armarna bakåt, under andra utfallssteget framåt, hela tiden i axelhöjd. Efter springstegen vänder sig kavaljer och dam snabbt inåt mot varandra och byter till öppna fattningar nr 1F.

Utfallssteg och springsteg upprepas från fronten, även nu med markering (3–4). På tredje springsteget vänder sig kavaljer och dam i varje par mot varandra. Med slutna fattningar nr 1A utförs en pannkaksvändning mot fronten på egen plats under fyra hoppsteg (5–6).

Pannkaksvändningen avslutas med att varje par, utan att släppa handfattningen, för ett kort ögonblick lutar sig något bakåt från varandra, så att armarna sträcks, innan omdansningen börjar.

Paret omdansar medsols med tre hoppsteg, och därefter sätts den ena foten intill den andra (7–8). Paret har då intagit utgångsställning.

Det hela upprepas från början av turen (1–8). Turen avslutas med alla paret vända mot fronten utan handfattning och med ledig hand i sidan.

Tur 2 **Tumtur I** (takt 9–16, 9–16)

- a Växelvis gör kavaljer och dam klacksteg med inre foten och tumgest med inre handens tumme. Kavaljeren börjar. Samtidigt med att klacken sätts i golvet, förs tummen upp i axelhöjd, och kavaljeren tittar på sin dam utan att vrida på kroppen. Tumgesten är en invit, vilken dock avvisas genom att damen ej låtsas se den utan tittar åt sidan. När kavaljeren sätter tillbaka foten och sätter handen i sidan, gör damen sitt klacksteg och tumgest. Kavaljeren reagerar på samma sätt som damen tidigare (9). Det hela upprepas (10).

Med början på inre foten byter kavaljer och dam plats genom att dansa ett halvt varv medsols med tre hoppsteg och sedan sätta den ena foten intill den andra (11–12). (Därvid vrider sig kavaljer och dam ett helt varv).

FRONT

Höger kolonn	X O	X O	Vänster kolonn	1:a linjen
	X O	X O		2:a linjen
	X O	X O		3:e linjen
	X O	X O		4:e linjen

Skiss I

SVENSKA FOLKDANSENS VÄNNER

- b Lika med 2a (13–16).
- c Lika med 2a men efter platsbytet stannar kavaljer och dam vända mot varandra (9–12) och omdansar, först med fyra hoppsteg medsols ett varv, vänder på egen plats och dansar därefter fyra hoppsteg ett varv motsols (13–16).

Turen avslutas med att de åtta paren bildar en öppen ring. Paren är inbördes vända mot varandra, kavaljerna motsols, damerna medsols, utan handfattning och med ledig hand i sidan.

Tur 3

”Putten” (takt 17–24, 17–24)

Alla dansar med hoppsteg ett varv motsols i ringen på följande sätt: Damen dansar två varv (fyra hoppsteg) medsols framför kavaljeren. Han följer samtidigt efter med fyra hoppsteg och ”puttar” damen runt genom att med höger hand lätt vidröra hennes vänstra axel, just när hon svänger runt. Därefter dansar kavaljer och dam parvis två varv med sluten fattning nr 2 (17–20).

Det hela upprepas tre gånger med hastigheten avpassad så, att paren efter fjärde omdansningen är tillbaka på utgångsplatserna, där kavaljer och dam vänder sig mot varandra och tar sluten fattning nr 1A. (Skiss II)

FRONT

× ○	× ○	1:a linjen
× ○	× ○	2:a linjen
× ○	× ○	3:e linjen
× ○	× ○	4:e linjen

Skiss II

Tur 4

Blekingsteg (takt 1–8, 1–8)

Beskrivningen i denna tur gäller för två par på samma linje.

Kavaljer och dam dansar ett vänster och ett höger blekingsteg på första takten. På andra takten dansar de tre snabba blekingsteg på de tre första åttondelarna och vilar på den fjärde åttondelen. Under de två följande takterna byter paren på samma linje plats med sex springsteg (skiss II, 1:a – 4:e linjen). Paren skall passera till vänster om varandra. På de två sista taktdelarna förs den ena foten intill den andra, och paren stannar upp ett ögonblick (1–4). De omdansar sedan med fyra hoppsteg medsols ett varv och fyra hoppsteg motsols ett varv (5–8).

Alla börjar springstegen över till motsatta sidan med den fot, som är längst bort i förhållande till rörelseriktningen; dvs för höger kolonn gäller att kavaljeren börjar med höger fot och damen med vänster fot. I vänster kolonn börjar kavaljeren med vänster fot och damen med höger fot.

Blekingstegen upprepas – nu på visavis plats. (Se till att ni står på rätt sida om varandra, innan blekingstegen påbörjas, skiss II.) Paren dansar tillbaka till egen plats med sex springsteg (tänk på i vilken kolonn ni står, så att ni börjar med rätt fot) och omdansar sedan på samma sätt som beskrivits ovan (1–8).

Turen avslutas med att paren vänder sig mot fronten utan handfattning och med ledig hand i sidan.

SVENSKA FOLKDANSENS VÄNNER

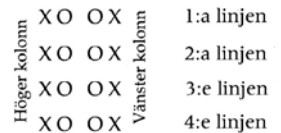
Tur 5

Tumtur II (takt 9–16)

Lika med tur 2a men efter platsbytet stannar kavaljer och dam upp vända mot varandra. Paren i höger kolonn omdansar med fyra hoppsteg ett varv medsols, och med fyra hoppsteg ett varv motsols. Vänstra kolonnens par omdansar på samma sätt dock bara ett halvt varv under de fyra hoppstegen motsols, så att damerna vid turens slut befinner sig på sin kavaljers vänstra sida i vänstra kolonnen (9–16).

Alla paren är vända mot fronten, med damerna innanför, utan handfattning och med ledig hand i sidan. Paren på samma linje står nära varandra. (Skiss IIIA)

FRONT

Skiss IIIA

Tur 6

Åttan (takt 9–16, 17–24)

Beskrivningen gäller för två par på samma linje. I denna tur, som består av sexton takter, dansar de båda paren i varje linje först med varandra i åtta takter – i en åtta – (tur 6a), och sedan dansar kavaljer och dam i varje par runt varandra i åtta takter (tur 6b). Dansarna är under hela turen vända mot fronten.

- a Turen börjar med att damerna, med början på foten i dansriktningen, dansar över till den andre kavaljeren. Kavaljeren i höger kolonn tar emot damen med vänster hand i damens vänstra hand. Kavaljeren i vänster kolonn tar emot damen med höger hand i damens högra hand. Alla har ledig hand i sidan.

I denna del av turen har SFV en minnesregel som säger, att den dam som kommer från *vänster* (höger kolonn), skall dansa framför den dam som kommer från *höger* (vänster kolonn). Vänster och höger är då sett från dansarnas håll (skiss IIIB).

Damerna dansar i en åtta först med fyra hoppsteg runt grannkavaljeren (9–10) och sedan med fyra hoppsteg runt egen kavaljer (11–12) (skiss IV), medan kavaljererna med två gånger fyra hoppsteg dansar i ett "ruter ess" två varv (9–12). (Skiss VA)

6a upprepas (13–16).

- b I denna del av turen dansar paren inbördes i ett ruter ess (skiss VA och VB). Kavaljererna fortsätter att dansa som tidigare men tar armarna i kors över bröstet. Damerna har ledig hand i sidan och dansar i ruter ess enligt skiss VB (17–24).

FRONT

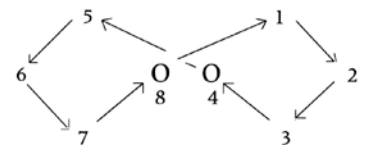
Höger kolonn Vänster kolonn

Skiss IIIB

visar hur damerna passerar varandra (vänsterdamen framför, från dansarna sett)

FRONT

Skiss IV

Damernas åtta i tur 6a
Vänsterdamen (från dansarna sett)
utgår från 8. Steg från punkt:
8 till 1 med hö fot
1 till 2 med vä fot bakom hö fot
2 till 3 med hö fot bakom vä fot
3 till 4 med vä fot

Högerdamen (från dansarna sett)
utgår från 4. Steg från punkt:
4 till 5 med hö fot framför vä fot
5 till 6 med vä fot
6 till 7 med hö fot
7 till 8 med vä fot framför hö fot

Tur 7

Stor ring (takt 17–24)

Så snabbt som möjligt bildar de dansande en öppen ring, där paren inbördes är vända mot varandra, kavaljererna motsols, damerna medsols. Med slutet fattning nr 2 dansar paren motsols i ringen, under det att de själva omdansar medsols med hoppsteg (17–24).

Kavaljererna i höger kolonn och damerna i vänster kolonn måste byta fot, när de börjar dansa sista turen.

SVENSKA FOLKDANSENS VÄNNER

Sammanfattning

Tur	Takt	Turernas namn	
1		1-8, 1-8	Utfallssteg (och omdansning)
2a+b+c		9-16, 9-16	Tumtur I (och omdansning)
3		17-24, 17-24	"Putten"
4		1-8, 1-8	Blekingsteg (och omdansning)
5		9-16	Tumtur II (och omdansning)
6a+b		9-16, 17-24	Åttan
7		17-24	Stor ring

Musik till "En te 'tå samma slag" (se nedan) finns i Löfgren, samt i Gröna boken under namnet "Fryksdalsdans".

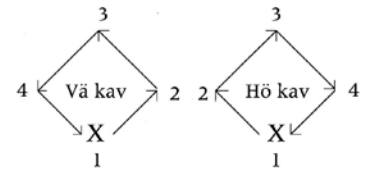
Notis om dansen

Dans till Fryksdalsmelodi är en dans utan märkbar anknytning till svensk danstradition. Den är förvisso en "komposition" med okänt ursprung, men dansen är medryckande och omtyckt. Enligt Olle Schager (dansledare 1948-54) finns melodin i ett danskt nothäfte från mitten av 1800-talet under namnet svensk rheinländer från Fryksdalen.

Olle och Nisse Schager (dansledare 1943-48) införde dansen i SFV.

Einar Willners, ledare för regementsmusiken på Värmlands regemente, komponerade tre schottischmelodier vilka han kallade "En nutida fryksdalsdans", "En te 'tå samma slag" ("Dansen den går på grönan äng...") och "Nömra tre". Melodierna framfördes "med stormande bifall" under 1900-talets första år. Ytterligare melodier har skrivits till dansen, t.ex. "Te' dans mä' Kalstatösera" på 1920-talet.

FRONT

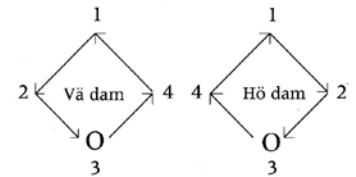

Skiss V A

Kavaljerernas "ruter ess" i tur 6a och 6b

Kavaljererna börjar på innerfoten i förhållande till sin dam. Båda kavaljererna börjar vid 4.

Steg	vä kav:	hö kav:
1	hö fot	vä fot snett bakåt inåt
2	vä fot	hö fot i kors framför inåt
3	hö fot	vä fot i kors framför utåt
4	vä fot	hö fot snett bakåt utåt

Skiss V B

Damernas "ruter ess" i tur 6b
Damerna börjar på ytterfoten i förhållande till sin kavaljer. Båda damerna börjar vid 4.

Steg	vä dam	hö dam
1	hö fot	vä fot i kors framför utåt
2	vä fot	hö fot snett bakåt utåt
3	hö fot	vä fot snett bakåt inåt
4	vä fot	hö fot i kors framför inåt